

Cetatea Cavalerilor

Fondator Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT
 Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Clio
 Editura Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 -ISSN-L 2734 - 6889

65 de ani de la moartea fraților Șuşman

Dr. Cristina Liana PUȘCAȘ

Pe data de 2 februarie s-au împlinit 65 de ani de la moartea tragică a celor doi frați Șuşman, Teodor junior și Avisalon. Cei doi, în urma unei trădări, au fost descoperiți în șura familiei Romul și Floarea Floarea din Tranișu, județul Cluj, și, refuzând să se predea, trupele de Securitate au dat foc șurii, au murit incendiați.

„Grupul Șuşman” s-a format în anul 1948 când, vânat de organele de Securitate, Teodor Șuşman, fostul primar din Răchițele, ia calea munților. Lui i se alătură trei dintre fiii săi, Teodor, Traian și Avisalon Șuşman, soții Mihai și Lucreția Jurj, Roman Oneț, Gheorghe Mihuț, Ioan Popa, Ioan Bortoș, respectiv Teodor Suci. Hăituiți de autorități, parte a avut o moarte tragică, iar alții au ajuns să înfunde pușcăriile comuniste, trecând chiar și prin securitatea și închisoarea de la Oradea.

Teodor Șuşman senior, a murit pe 15 decembrie 1951, iar fiii lui au mai rezistat zece ani în Munții Apuseni, până pe 2 februarie 1958. În acea zi, se adăposteau în satul Tranișu, comuna Valea Drăganului, județul Cluj, găzduiți de Romul și Floarea Floarea. Organele de Securitate au au descins la casa, grajdul și șura familiei Floarea, unde se bănuia că s-ar ascunde cei fugari.

„Echipa a ajuns la destinație în dimineața zilei de 2 februarie [1958], orele 5.30, blocând locuința și grajdul lui Floarea Romul. La pătrunderea în casă, la percheziția făcută în grajd și șură rezultatul a fost negativ. În urma acestui fapt, s-a efectuat o nouă percheziție în șură și grajd de către trupe, care de asemeni s-a soldat cu rezultat negativ. Concomitent s-a trecut la anchetarea operativă a lui Floarea Romul și a soției acesteia Floarea Floarea, care însă nu a declarat nimic cu privire la bandiți. În jurul orei 8.30, Floarea Floarea, fiind dusă în grajd de maiorul Moraru Ioan și anchetată din nou asupra locului unde se ascund bandiții, ea a început să strige că ea „nu se sperie de amenințări”. La strigătele anormale ale femeii s-a ordonat ca o echipă de la trupe să pătrundă din nou în pod și să dea tot fânul jos”, se arată în Raportul nr. 351/19.02.1959 privind felul cum au fost lichidați bandiții SUSMAN TEODOR și AVISALON ce au acționat pe raza regiunii Cluj.

Cei doi au ripostat cu arme de foc, refuzând să se predea. „Pentru intimidarea lor, s-a dat foc la căpiță de fîn ce se afla în spatele grajdului, în care timp s-au scos și vitele din grajd, somându-i din nou pe bandiți să se predea, în caz contrar arătându-li-se că se va da foc și grajdului. În acest timp o echipă de șoc a încercat să pătrundă de mai multe ori în grajd, însă au fost întâmpinați de focuri de armă. În această situație pentru a evita pierderi din partea organelor noastre și de ai determina pe bandiți să iasă din grajd, s-a dat foc la un colț al grajdului. După incendierea grajdului, echipa de șoc a mai încercat să pătrundă de două ori în interior, însă de fiecare dată au fost întâmpinați cu foc de armă de bandiți. La a treia încercare, nu s-a mai putut pătrunde din cauză că grajdul a luat complet foc, în acest fel bandiții au ars”, se arată în Raportul Direcției Regionale Cluj.

„Am văzut când i-a dus cu sania. Erau arși. S-a dat foc la o căpiță și au împins-o către poiată, acesta se afla la 1 km de casă. Când gata să-i prindă, așa se discută că s-au împușcat să nu fie prinși”, ne-a relatat Gheorghe Floarea, fiul lui Romul Floarea.

În memoria lor, a fost inițiat proiectul „Versantul Partizanilor din Apuseni”, care își propune, în primul rând, reconstruirea casei familiei Șuşman din Răchițele, demolată de puterea comunistă în anii '70. A fost o casă tipic moștească, de cca. 90 mp, cu fundația din piatră de granit, pereții din lemn, iar

acoperișul din șindrilă. Construcția urmează să fie ridicată pe Versantul Muncelului, în apropiere de Valea Firii și lângă drumul județean Răchițele-Doda Pili. Casa Șusman va găzdui un muzeu al rezistenței anticomuniste românești desfășurată în Munții Apuseni între anii 1945-1958. (<https://versantulpartizanilor.ro/>).

Susman Avisalon

Susman Teodor

SUSMAN AVISALON

SUSMAN TEODOR

Cadavrele (arse) ale bandiților
SUSMAN TEODOR și SUSMAN AVISALON.-